

بخش دوم

اجرای آزمون وکسلر کودکان

۶. مکعب ها

مواد مورد نیاز: ۹ مکعب که هر کدام دارای دو طرف قرمز، دو طرف سفید و دو طرف سفید و قرمز رنگ هستند و ۱۱ کارت طراحی مکعب ها که در یک کتابچه جمع آوری شده اند.

شروع

برای سن ۶-۷ سالگی و کودکان بزرگتر مضمون به عقب ماندگی ذهنی با سؤال ۱ شروع کنید.

برای سن ۸-۱۳ با سؤال ۳ شروع کنید.

اگر کودک موفق به انجام صحیح طرح ۳ در مرتبه اول شد، نمره کامل به طرح ۱ و ۲ بدهید.

اگر کودک موفق به انجام صحیح طرح ۳ در مرتبه اول نشد، آن را یکبار دیگر به او بدهید و صرفنظر از موفقیت یا عدم موفقیت او در مرتبه دوم اجرای این سؤال، طرح های ۱ و ۲ را به او بدهید.

خاتمه: پس از دو جواب غلط متوالی آزمایش را خاتمه دهید. (جوابی غلط محسوب می شود که کودک در هر دو مرتبه ارائه طرح موفق به انجام آن نشود).

دستورالعمل

برای طرح های ۱ و ۲ کودک مستقیماً از روی مدلی که توسط آزماینده جلوی او ساخته می شود عمل خواهد کرد و برای طرح های ۳ تا ۱۱ از روی طرح های چاپ شده عمل خواهد کرد. در تنظیم مدل و نشان دادن طرح ها به کودک ضروری است آنها را با زاویه صحیح جلوی روی او بگذارید. در مواردی که از طرح های چاپی استفاده می کنید، هر طرح را بگونه ای نشان دهید که ضلع صحافی نشده دفترچه به طرف کودک باشد.

هنگام ساختن طرح های ۱ و ۲ توجه داشته باشید که جهت مدلی که می سازید مطابق با کارت طرح بوده و هر دو به طرف کودک باشند. برای اینکه کودک به سطوح جانبی مکعب ها به جای سطوح بالای آنها نگاه نکند مدل ها را بگونه ای بسازید که از بالا به آنها نگاه کند.

در موقع گذاردن مکعب های جلوی کودک ضروری است که رویه های مختلف مکعب ها نشان داده شود، در موقعی که چهار مکعب را به او می دهید فقط یکی از مکعب ها طرف سفید و قرمزش از بالا معلوم باشد و وقتی نه مکعب را به او می دهید فقط سه تا از مکعب ها طرف سفید و قرمزشان از بالا معلوم باشد.

زمان مقرر برای هر طرح در اینجا و همچنین روی پاسخنامه نوشته شده است. ثبت زمان را هر مرتبه پس از ادای آخرین کلمه دستورالعمل شروع کنید. در طرح های ۱ و ۲ و ۳ اگر کودک برای مرتبه دوم یک طرح را انجام داد دوباره زمان را ثبت کنید. زمانی را که کودک صرف هر طرح می کند باید بطور دقیق روی پاسخنامه یادداشت کنید. ثبت دقیق زمان بویژه برای طرح های ۴ تا ۱۱ اهمیت فراوانی دارد چون نمره اضافی سرعت عمل به این طرح ها تعلق می گیرد.

عدم موفقیت در انجام یک سؤال یعنی کودک نتوانسته طرح را مطابق مدل بسازد و یا موفق به اتمام طرح در مدت زمان مقرر نگردیده است. اگر در مرتبه اول برای طرح های ۱ و ۲ و ۳ پیش از اینکه کودک موفق به خاتمه طرح شده باشد، زمان مقرر به پایان رسید، او را متوقف کرده و دوباره اجازه دهید طرح را بسازد و مجدداً برای مرتبه دوم زمان را اندازه گیری کنید.

اگر کودک در انجام طرحی بیش از ۳۰ درجه چرخش انجام دهد به او نمره ای تعلق نمی گیرد، اشتباه او را در مرتبه اولی که بروز می کند تصحیح کنید و بگوئید: **بین باید از این طرف باشد** و شکل ساخته شده را به طرف صحیح بچرخانید (این تصحیح فقط یک مرتبه صورت می گیرد) اگر چرخش در اولین مرتبه ارائه شکل های ۱ و ۲ و ۳ باشد آن را تصحیح کرده و به کودک اجازه دهید برای مرتبه دوم شکل را بسازد. اگر اولین چرخش در مرتبه دوم سه طرح مزبور یا طرح های بالاتر انجام گرفت آن را تصحیح کرده سپس به طرح های بعدی پردازید.

برای کودک ۶-۷ ساله: طرح ۱ چهار مکعب را برداشته به کودک نشان داده بگوئید: این مکعب ها را می بینی؟ همه مثل هم هستند. بعضی طرف هایشان همه سفید، بعضی طرف هایشان همه قرمز و بعضی طرف هایشان نیمه سفید و نیمه قرمز هستند. مکعب ها را بچرخانید تا کودک طرف های مختلف آن را ببیند. سپس بگوئید: حالا یکی درست مثل این بساز. ثبت زمان را شروع کرده و ۴۵ ثانیه به او فرصت دهید اگر کودک موفق به انجام آن در زمان مقرر شد به طرح ۲ پردازید.

اگر موفق نشد بگویید: **دوباره به من نگاه کن**. برای مرتبه دوم با مکعب‌هایی که به کودک داده بودید شکل را بسازید. سپس این مکعب‌ها را به هم بریزید ولی مدل ساخته شده اولی را حفظ کنید و بگویید: **حالا دوباره امتحان کن و سعی کن درست مثل این بسازی**.

ثبت زمان را شروع کرده و ۴۵ ثانیه به او فرصت دهید.

طرح ۲: همهٔ مکعب‌ها را به هم بزنید. طرح ۲ را پشت چیزی که جلوی دید کودک را بگیرد بسازید، سپس مدل کامل شده را به کودک نشان داده و بگویید: حالا تو یکی مثل این بساز. این دفعه خودت سعی کن بسازی. ۴۵

ثانیه به او فرصت دهید. اگر کودک در مرتبهٔ اول موفق به انجام صحیح طرح ۲ نشد، مکعب‌های او را به زده و بگوئید: نگاه کن من چطور آن را می‌سازم. در حالی که مدل ساخته شده جلوی او است با مکعب‌های خودش طرح ۲ را بسازید سپس مکعب‌های او را به هم زده و بگویید: حالا خودت آن را بساز. بار دیگر ۴۵ ثانیه به او فرصت دهید.

طرح ۳: مکعب هایی را که به کودک داده بودید به هم بزنید و مکعب های مدل را برداشته و کنار بگذارید (تا طرح ۹ به این مکعب ها نیازی نیست) و کارت شماره ۳ را به جای آنها قرار دهید. سپس بگویید: این مرتبه با این مکعب ها می خواهیم شکلی مثل این بسازیم (به شکل ۳ کتابچه اشاره کنید). اول نگاه کن. ۴۵ ثانیه به او فرصت دهید. اگر موفق به انجام صحیح نشد، مکعب ها را به هم ریخته بگویید: دوباره نگاه کن.

دوباره شکل را ساخته و سپس به هم زده و بگویید: شروع کن. بین این مرتبه می توانی خودت آن را بسازی. ۴۵ ثانیه به او فرصت دهید. سپس دستورالعمل طرح های ۴ تا ۱۱ را به کودک بدهید.

طرح ۴ تا ۱۱: کودک می بایستی چهار مکعب داشته باشد. مکعب ها را به هم زده طرح ۴ را جلوی او باز کرده و بگویید: حالا شکلی مثل این بساز. سریع کار کن. هر وقت تمام کردی به من بگو. ثبت زمان را شروع کرده و ۴۵ ثانیه به او فرصت دهید. هنگامی که کودک طرح را تمام کرد و یا پس از اینکه زمان مقرر به پایان رسید، مکعب ها را به هم بزنید (در مورد این چند طرح مرتبه دوم اجرا وجود ندارد).

به طرح های بعدی پردازید و بگویید: حالا شکلی مثل این بساز.
سریع کار کن. هر وقت تمام کردی به من بگو. (اگر مطمئن شدید که
کودک متوجه انجام آزمایش شده می توانید دستورالعمل بالا را کوتاه
تر کنید). ثبت زمان را شروع کنید و زمان مقرر را در نظر بگیرید. در
طرح ۹ مکعب های دیگر را هم به کودک بدهید و بگویید: حالا یکی
مثل این با مکعب ها بساز.

نمره گذاری

طرح های ۱ تا ۳: دو نمره به انجام صحیح در مرتبه اول و یک نمره به انجام صحیح در مرتبه دوم بدهید.

طرح های ۴ تا ۱۱: انجام صحیح در مدت مقرر چهار نمره دارد و حداکثر سه نمره اضافی برای سرعت عمل به طرح های صحیح و کامل تعلق می گیرد. هیچ نمره ای به شکل ناقص و ناکامل ندهید.

(نمره گذاری طرح های ۴-۱۱ و نمره اضافی مربوط به سرعت عمل)

نمره اضافی سرعت عمل				زمان مقرر	طرح
نمره ۴	نمره ۵	نمره ۶	نمره ۷		
۲۱-۴۵"	۱۶-۲۰"	۱۱-۱۵"	۱-۱۰"	۴۵ ثانیه	۴
۲۱-۷۵"	۱۶-۲۰"	۱۱-۱۵"	۱-۱۰"	۷۵ ثانیه	۵
۲۱-۷۵"	۱۶-۲۰"	۱۱-۱۵"	۱-۱۰"	۷۵ ثانیه	۶
۲۱-۷۵"	۱۶-۲۰"	۱۱-۱۵"	۱-۱۰"	۷۵ ثانیه	۷
۲۶-۷۵"	۲۱-۲۵"	۱۶-۲۰"	۱-۱۵"	۷۵ ثانیه	۸
۲۶-۱۲۰"	۳۶-۵۵"	۲۶-۳۵"	۱-۲۵"	۱۲۰ ثانیه	۹
				(۹ مکعب)	
۷۶-۱۲۰"	۵۶-۷۵"	۴۱-۵۵"	۱-۴۰"	۱۲۰ ثانیه	۱۰
				(۹ مکعب)	
۸۱-۱۲۰"	۵۶-۸۰"	۴۱-۵۵"	۱-۴۰"	۱۲۰ ثانیه	۱۱
				(۹ مکعب)	

حداکثر نمره: ۶۲

۷- واژه ها

شروع: در این آزمون برای همه کودکان از واژه شماره ۱ شروع کنید.

خاتمه: پس از ۵ جواب غلط متوالی آزمون را خاتمه دهید.

دستورالعمل

بگویید: من چند کلمه را برایت می خوانم خوب گوش بده و به من بگو معنی

هر کلمه چیست. لغات را به ترتیبی که مشخص شده ارائه دهید و در مورد هر

لغت بگویید:..... چیست؟ یعنی چه؟ یا معنی..... چیست؟ در ارائه هر

لغت از تلفظ کتبی و رسمی آن به صورتی که در کتاب های درسی آمده استفاده

کنید.

این آزمون شامل دو فرم الف و ب است که تنها نمرهٔ یک فرم برای تعیین هوشبهرها بکار می رود. اگر کودک خردسال یا کودک بزرگتری که مضمون به عقب ماندگی ذهنی است به لغت شماره ۱ پاسخی می دهد که نمرهٔ کامل نمی گیرد بگویید:

مسواک چیزی است که با آن دندان را می شوئید (برای فرم الف) یا کفش چیزی است که به پا می کنند (برای فرم ب)

اگر کودک بجای تعریف لغت فقط به آن اشاره کند (به عنوان مثال کفش و آئینه) در این قبیل موارد به کودک بگویید: اشاره نکن با چند کلمه به من بگو چیست؟ گاهی پاسخ کودک حاکی از اشتباه در شنیدن لغت گفته شده است (برای مثال ممکن است دوستان را بجای بوستان، یا ماه و جاه را بجای چاه بشنود. اگر چنین اشتباهی رخ داد بگویید: با دقت گوش کن معنی..... چیست؟

گاهی برای آزماینده تشخیص اینکه کودک معنی یک لغت را می داند یا نه مشکل است در چنین مواردی آزماینده مجاز است بگوید: توضیح بده منظورت چیست یا در باره این کلمه بیشتر بگو. یا از پرسش ساده مشابهی استفاده کنید. غیر از این هیچ نوع سؤال دیگری مجاز نیست. سایر موارد بکارگیری چنین سؤالاتی هنگامی است که پاسخ کودک روشن نبوده و یا تا حدی مبهم است که نمی توان به آن نمره داد. موارد دیگر استفاده از این سؤالات زمانی است که به نظر آزماینده پاسخ کودک در مرز بین صفر و یک یا بین یک و دو قرار دارد و کودک با این گونه سؤالات قادر به پاسخ بهتر باشد. (در مورد سؤال هایی که نمره آنها بطور واضح صفر و یک است سؤال اضافی ضروری نیست).

تمام معانی یا تعریف هایی که در فرهنگ لغات برای واژه های این آزمون داده شده قابل قبول خواهند بود و بر حسب کیفیت تعریف ارائه شده به آنها نمره داده خواهد شد. به معانی محلی یا بسیار عامیانه که در فرهنگ لغات دیده نمی شود نمره صفر داده می شود. اگر چنین پاسخی داده شد یا آزماینده به قابل قبول بودن پاسخ شک داشته باشد باید بگوید: معنی دیگر.... چیست؟

نمره گذاری: به هر پاسخ نمره دو، یک و صفر تعلق می گیرد. پیوست (ب) معیارهای لازم برای هر لغت و نمونه پاسخ های داده شده را نشان می دهد. حداکثر نمره: ۶۴ است.

به عنوان مثال مسواک چیست؟

در صورتی ۲ نمره بدهید که یکی از پاسخ های زیر را بدهد:

وسیله ای است که دندانمان را می شوئیم. وسیله ای است که دندانمان را مسواک می کنیم. برای شستن دندانها بکار می بریم. دندانها را تمیز می کنیم. تمیز کننده دندان است. خمیر دندان را رویش می زنیم و می مالیم به دندان.

در صورتی ۱ نمره بدهید که یکی از پاسخ های زیر را بدهد:

چیزی است که از خراب شدن دندان ها جلوگیری می کند. ماده ای است که دندان ها را تمیز می کند.

در صورتی نمره صفر بدهید که یکی از پاسخ های زیر را بدهد:

به دندانمان می زنیم. مال دندان است.

۸. تنظیم قطعات

مواد مورد نیاز: تصویر ۵ شیء مختلف که روی مقوا بریده شده و هر کدام در جعبه ای جداگانه قرار دارند. مقوایی که به هنگام ارائه تصاویر به عنوان حائل از آن استفاده می شود.

شروع: برای همه افراد با سؤال نمونه شروع کنید و سپس به سؤال ۱ پردازید.

خاتمه: همه سؤالات به همه افراد داده می شود.

دستورالعمل

ثبت زمان برای هر مورد بلافاصله پس از پایان دستورالعمل شروع می شود. مدت زمانی را که کودک برای انجام هر مورد صرف می کند بطور دقیق یادداشت کنید. ثبت دقیق زمان آزمایش بسیار ضروری است چون به سرعت عمل نمره اضافی تعلق می گیرد.

اگر در پایان وقت تعیین شده کودک همچنان به کارش ادامه می دهد، می توانید به دلیل تشویق و ارتباط بهتر به او اجازه دهید که کار را تمام کند. در این صورت می بایستی مقدار کار انجام شده در پایان زمان مقرر را یادداشت کرده و فقط به آن قسمت نمره دهید. این نکته از آن نظر مهم است که به کارهای نیمه تمام نمره تعلق می گیرد. اگر کودک قطعه ای را از پشت قرار داد بدون مداخله در جریان کار او، آن قطعه را حالت اصلی برگرداند.

سؤال نمونه: سیب

در حالی که مقوای حائل را بین خودتان و کودک قرار داده اید تا او کار شما را نبیند، قطعات بریده شده را به ترتیب الگوی روی میز بچینید. آنگاه مقوای حائل را برداشته و بگویید: اگر این قطعات را درست کنار هم بگذاری شکل سیب درست می شود. نگاه کن من چطور این کار را انجام می دهم. قطعات را بگونه ای کنار هم بگذارید که تصویر کامل شود. به کودک اجازه دهید برای ۱۰ ثانیه به شکل تکمیل شده، نگاه کند. سپس قطعات را کنار گذاشته به سؤال ۱ پردازید.

۱. دختر

قطعات را پشت مقوای حائل به ترتیب نمودار مرتب کنید. سپس ورقه حائل را برداشته بگویید اگر قطعات را کنار هم بگذاری شکل یک دختر درست می شود آنها را کنار هم بگذار. هر وقت تمام کردی به من بگو. ثبت زمان را شروع کرده و ۱۲۰ ثانیه به او فرصت دهید. اگر در پایان وقت تمام شکل را جفت نکرده به او طریق صحیح را نشان دهید و بگویید: نگاه کن اینطور باید کنار هم بگذاری. سپس به سؤال ۲ پردازید و هیچگونه کمک دیگری به او نکنید.

نمره گذاری: نمره این سؤال برابر تعداد برش هایی است که بطور صحیح پهلوی هم قرار گرفته اند به اضافه حداکثر ۲ نمره اضافی به دلیل سرعت عمل. شیوه نمره گذاری در اسلایدهای بعدی در یک جدول تنظیم شده است.

۲. اسب

قطعات را پشت مقوای حائل به ترتیب نمودار مرتب کنید و سپس مقوای حائل را برداشته و بگویید: این قطعات درست کنار هم بگذاری یک اسب درست می شود. آنها را با سرعت کنار هم بگذار. ثبت زمان را شروع کنید و ۱۵۰ ثانیه به او فرصت دهید.

نمره گذاری: نمره این سؤال برابر تعداد برش هایی است که بطور صحیح پهلوی هم قرار گرفته اند به اضافه حداکثر ۳ نمره اضافی به دلیل سرعت عمل.

۳. اتومبیل

قطعات را پشت ورقه حائل مرتب کنید، سپس مقوا را برداشته و بگویید:
 حالا اینها را با سرعت کنار هم بگذار. بی درنگ شروع به ثبت زمان کنید و
 ۱۵۰ ثانیه به او فرصت دهید (دقت کنید که در این شکل نام شکل به او
 گفته نمی شود).

نمره گذاری: نمره این سؤال برابر است با نصف تعداد برش هایی است که
 بطور صحیح پهلوی هم قرار گرفته اند به اضافه حداکثر ۳ نمره اضافی برای
 سرعت عمل.

۴. صورت

قطعات را پشت ورقه حائل مرتب کنید، سپس مقوا را برداشته و بگویید:

حالا اینها را کنار هم بگذار. شروع به ثبت زمان کنید و ۱۸۰ ثانیه به او

فرصت دهید (دقت کنید که در این شکل نام شکل به او گفته نمی شود).

نمره گذاری: نمره این سؤال برابر است با نصف تعداد برش هایی است که

بطور صحیح پهلوی هم قرار گرفته اند به اضافه حداکثر ۳ نمره اضافی برای

سرعت عمل.

نمره گذاری آزمون تنظیم قطعات با نمرات اضافی برای سرعت عمل

نمره با توجه به سرعت عمل*					زمان	طرح
۵	۶	۷	۸	۹		
	۳۱-۱۲۰"	۲۱-۳۰"	۱-۲۰"		۱۲۰ ثانیه	۱- دختر
۳۶-۱۵۰"	۲۱-۳۵"	۱۶-۲۰"	۱-۱۵"		۱۵۰ ثانیه	۲- اسب
۵۱-۱۵۰"	۳۶-۵۰"	۲۶-۳۵"	۱-۲۵"		۱۵۰ ثانیه	۳- اتومبیل
	۷۶-۱۸۰"	۵۱-۷۵"	۳۶-۵۰"	۱-۳۵"	۱۸۰ ثانیه	۴- صورت

* نمره اضافی برای سرعت عمل فقط به شکل تکمیل شده تعلق می گیرد.

برای نمره گذاری هر سؤال آزماینده ابتدا تعداد برش هایی را که بطور صحیح مرتب شده اند روی پاسخنامه در ستون مربوطه وارد می کند، ورق پاسخنامه دارای ستونی است که مشخص می کند نمره را در ضریب ۱ یا ۰/۵ باید ضرب کرد. در مورد هر یک از این چهار سؤال نمراتی که به ۰/۵ ختم می شوند با اضافه کردن ۰/۵ نمره به نمره بالاتر تغییر می یابند، این کار را پیش از محاسبه نمره کل انجام می دهیم. اتصال صحیح دو قطعه حتی اگر این برش به بقیه شکل وصل نشده باشد صحیح به حساب آمده و نمره می گیرد. به عنوان مثال در سؤال صورت در صورتی که کودک چندین قطعه را دو به دو به طور صحیح مرتب کند مثلاً چانه و دهن اما همه آنها را با هم به شکل صورت کامل در نیاورد در این حالت برای هر برشی که درست قرار داده شده باشد بدون توجه به ترکیب کلی شکل نمره بدهید.

نمره گذاری آزمون تنظیم قطعات (بدون نمره اضافی برای سرعت عمل).

طرح	زمان	حداکثر برشها	ضریب	حداکثر نمره (بدون نمره اضافی برای سرعت عمل*)
۱- دختر	۱۲۰ ثانیه	۶	۱	۶
۲- اسب	۱۵۰ ثانیه	۵	۱	۵
۳- اتومبیل	۱۵۰ ثانیه	۹	۱/۲	۵
۴- صورت	۱۸۰ ثانیه	۱۲	۱/۲	۶

۹. ادراک (فهم)

شروع: برای تمام کودکان با سؤال ۱ شروع کنید.

خاتمه: پس از چهار جواب غلط متوالی آزمون را پایان دهید.

دستورالعمل

هر سؤال را به آرامی برای کودکان بخوانید. برخی از کودکان ممکن است نتوانند تمام سؤال را به خاطر بسپارند. بنابراین همیشه مجاز هستید که سؤال را برای آنها تکرار کنید اما سؤال را تغییر ندهید و آن را خلاصه نکنید.

اگر پس از ۱۰ تا ۱۵ ثانیه جوابی از طرف او نشنیدید بهتر است سؤال را تکرار کنید، اصرار یا کمک دیگری جز در موارد زیر ننمایید. اگر کودک مردد به نظر می رسد او را تشویق کرده بگویید: خوب بگو. اگر جواب او نامفهوم بود بگویید: بیشتر توضیح بده یا بیشتر بگو یا دیگر چه می دانی؟

اگر کودک جواب کامل دو نمره ای به سؤال ۱ نداد بگویید: اگر انگشت را ببری از کارهایی که می توانی بکنی این است که آن را با آب و صابون بشویی همینطور می توانی روی آن دارو بزنی و آن را ببندی. این راهنما فقط در مورد سؤال ۱ مناسب است.

در مورد سؤالاتی که کودک باید دو جواب صحیح بدهد تا نمره کامل یعنی ۲ بگیرد (مثل سؤال ۳ و ۴) اگر فقط یک جواب داد بگویید: اگر بینی از پنجره همسایه دود غلیظی بیرون می آید چه می توانی انجام دهی؟ یا سؤالاتی نظیر این برسید.

آزماینده مجاز است فقط یک مرتبه در مورد هر سؤال از کودک بخواهد که جواب دیگری به آن سؤال بدهد. به عبارت دیگر اگر جواب دوم او اشتباه و یا صورت دیگری از جواب اولش بود آزماینده نباید بار دیگر از او بخواهد که جواب دیگری بدهد.

نمره گذاری

به هر سؤال نمرهٔ صفر و ۱ و ۲ تعلق می‌گیرد.

در بعضی موارد نمره گذاری تا حدی واضح است اما در موارد دیگر ممکن است دشوار باشد. آزماینده باید پاسخ کودک را با ضابطهٔ کلی مقایسه کند.

حداکثر نمره: ۳۴ است

به عنوان مثال اگر انگشتت را ببری چکار باید بکنی؟

دو نمره در صورتی تعلق می‌گیرد که یکی از جواب‌های زیر را بدهد:

روی آن نوار می‌چسبانم. با دارو آن را درمان می‌کنم. با آب و صابون می‌شویم.

از خون ریزی جلوگیری می‌کنم. آن را فشار می‌دهم. آن را می‌بندم.....

در صورتی که جواب های زیر بدهد به او یک نمره بدهید:

به مادر می گویم. خوبش می کنم. به بیمارستان می رم. آن را خیس می کنم.....

در صورتی که جواب های زیر بدهد به او صفر بدهید:

به خانه می روم. گریه می کنم. فریاد می زنم. با چیزهایی که دست آدم را می برند بازی نمی کنم.....

۱۰ تطبیق علائم

مواد مورد نیاز: برگه مربوطه به تطبیق علائم الف و ب ، مداد بدون پاک کن ، مقوای مخصوص نمره گذاری

تطبیق علائم :الف)

برای کودکان کمتر از ۸ سال صرفنظر از هوش تخمینی آنها

دستورالعمل

باید سطحی کاملاً صاف برای ترسیم زیر دست کودک قرار داده شود. اگر میز صاف نباشد باید قطعه مقوای صافی روی آن قرار گیرد. مدادی که پاک کن ندارد به کودک داده و بگویید: اینجا را نگاه کن (به کلید بالای صفحه اشاره کنید) اینجا شکل ستاره، توپ، مثلث و چیزهایی دیگر را می بینی. بین، ستاره یک خط عمودی دارد، توپ دو خط افقی دارد، مثلث یک خط افقی دارد، علامت جمع یک دایره کوچک در وسط دارد و مربع دو خط عمودی دارد.

حالا به این پایین نگاه کن (اشاره کنید) توپ، ستاره و مربع و چیزهای دیگر را می بینی که کشیده شده ولی علامتی در آنها نیست. می خواهم که تو در داخل هر کدام از این شکل ها علامتی را که در بالا دارند بگذاری اینطوری: این توپ است. حالا به بالا نگاه می کنیم و شکل توپ را پیدا می کنیم (اشاره کنید). می بینی شکل توپ دو خط اینجوری دارد (نشان دهید). پس تو هم دو خط اینجوری در داخل شکل توپ می کشی (روی سؤال نمونه اول با استفاده از مداد قرمز طرز کار را نشان دهید).

ستاره یک خط از بالا به پائین دارد، پس تو هم همان علامت را در اینجا می گذاری (سؤال نمونه دوم را نشان دهید و علامت مربوط به آن را بکشید). حالا تو بقیه را انجام بده تا به این خط بررسی (به خطی که آخرین سؤال نمونه را از اولین سؤال آزمون جدا می کند اشاره کنید).

به کودک اجازه دهید بقیه سؤالات نمونه را خودش انجام دهد. انجام صحیح را با گفتن بله، درست است تشویق کنید. اگر کودک اشتباه کند برای او توضیح دهید: بین این یک مثلث است و یک خط مستقیم در آن کشیده شده، پس تو هم همان خط را اینجا می کشی. پس از اطمینان از فهم کودک آزمون اصلی را شروع کنید. اگر متوجه شدید که کودک چپ دست است دفترچه دیگری را تا کنید به گونه ای که فقط قسمت الف آزمون دیده شود و آن را در طرف راست پاسخنامه قرار دهید بطوری که کلید آن در امتداد کلیدی باشد که دست کودک آن را پوشانده است.

پس از تکمیل تمرین نمونه و آگاهی کودک از آنچه باید بکند، بگویید: وقتی که به تو گفتم شروع کن بقیه را پر کن. از اینجا شروع کن (به اولین سؤال اشاره کنید) و یکی پس از دیگری هر مقدار را که می توانی پر کن بدون اینکه هیچ یک را خالی بگذاری. ادامه بده تا اینکه به تو بگویم توقف کن. بدون اینکه اشتباه کنید سعی کن با سرعت عمل کنید. وقتی که به انتهای این سطر رسیدی (با انگشت خود از اول به آخر سطر اول اشاره کنید) به سطر دوم برو (به اولین سؤال سطح دوم اشاره کنید).

بگویید: شروع کن. ثبت زمان را شروع کنید و اگر کودک یکی از علائم را جا می گذارد یا اینکه فقط یکی از آنها را انجام می دهد بگوئید: به ترتیب همه اینها را انجام بده و هیچکدام را خالی نگذار.

در پایان ۱۲۰ ثانیه بگویید: خوب تمام شد. اگر کودک پیش از زمان اجرا تکمیل کرد، زمان تکمیل را روی پاسخنامه او بنویسید. ثبت زمان دقیق دارای اهمیت است چون نمره اضافی برای سرعت عمل به اجرای درست داده می شود.

نمره گذاری

یک نمره به هر سؤال صحیح تعلق می گیرد (پنج سؤال نمونه در نمره کودک منظور نخواهد شد). برای کودکانی که نمره کامل ۴۵ بگیرند، امتیازهای اضافی براساس زمان انجام آزمون (به ثانیه) داده خواهد شد.

با توجه به جدول زیر نمره گذاری را انجام دهید و نمره کودک را در پاسخنامه ثبت کنید.

نمره گذاری برای تطبیق علائم (الف) شامل امتیاز اضافی برای سرعت عمل	
نمره	زمان
۴۵	۱۱۱-۱۲۰"
۴۶	۱۰۱-۱۱۰"
۴۷	۹۱-۱۰۰"
۴۸	۸۱-۹۰"
۴۹	۷۱-۸۰"
۵۰	۷۰" یا پایین تر

حداکثر نمره: ۵۰

تطبیق علائم ب

برای کودکان ۸ ساله و بزرگتر صرفنظر از هوش تخمینی

دستورالعمل

باید سطحی کاملاً صاف برای ترسیم زیر دست کودک قرار داده شود. اگر میز صاف نباشد باید قطعه مقوای صافی روی آن قرار گیرد. مدادی که پاک کن ندارد به کودک داده و بگویید: به این چهار خانه ها یا مربع ها نگاه کن می بینی در بالای هر چهارخانه یک عدد است (با انگشت خودتان اعداد را نشان دهید) و در پایین آنها علامت مخصوصی نوشته شده (انگشت خودتان را روی علامت بکشید).

هر عدد علامت خاص خودش را دارد (به عدد ۱ و علامت آن، عدد ۲ و علامت آن اشاره کنید) حالا به اینجا نگاه کن (شکل های نمونه را نشان دهید) می بینی که در بالای چهارخانه ها عدد هست، اما چهارخانه پایین آنها خالی است. تو باید در این مربع های خالی (به اولین نمونه های سؤال اشاره کنید) علامت عددی را که باید در آنجا باشد قرار بدهی مثل این: این عدد ۲ است (به اولین نمونه سؤال اشاره کنید) عدد ۲ این علامت را دارد (به علامت زیر عدد ۲ در کلید بالای صفحه اشاره کنید) عدد ۲ این علامت را دارد (به علامت زیر عدد ۲ در کلید بالای صفحه اشاره کنید).

بنابراین من این علامت را در این چهار خانه قرار می‌دهم اینطوری
 (علامت را با استفاده از مداد قرمز در جای خود بنویسید). این ۱ است (به
 مسئله نمونه دوم اشاره کنید). ۱ این علامت را دارد (به علامت زیر عدد ۱
 در کلید بالای صفحه اشاره کنید). این ۴ است (به نمونه سوم اشاره کنید).
 ۴ این علامت را دارد (به علامت زیر عدد ۴ در کلید اشاره کنید). بنابراین
 آن علامت را در این چهار خانه قرار می‌دهیم (علامت را بگذارید).
 پس از انجام سه نمونه اول بگوئید: حالا تو بقیه این چهار خانه ها را تا این
 خط سیاه پر کن (به خط سیاه اشاره کنید). در مقابل هر نمونه ای که
 درست انجام دهد.

کودک را تشویق کرده و بگوئید: بله درست است. حالا می دانی چطور انجام دهی. اگر کودک در انجام یکی از سؤال های نمونه اشتباه کند بی درنگ اشتباه او را تذکر داده و به او نشان دهید به چه ترتیب از کلید استفاده کند. در صورت لزوم کمک کردن به او را ادامه داده تا تمام هفت سؤال نمونه به درستی انجام گیرد و تا هنگامی که کودک بخوبی نحوه انجام آزمون را فرا نگرفته آزمایش را شروع نکنید.

هنگامی که تمرین نمونه تکمیل شد و کودک بخوبی فهمید چه باید بکند بگویید: وقتی که به تو گفتم شروع کن، بقیه را پر کن. از اینجا شروع کن.

(به اولین سؤال اشاره کنید) و یکی پس از دیگری هر تعدادی را که می توانی پر کن بدون اینکه هیچ یک را خالی بگذاری. ادامه بده تا اینکه به تو بگویم توقف کن. بدون اینکه اشتباه کنید سعی کن با سرعت عمل کنی.

وقتی به انتهای این سطر رسیدی (با انگشت خود از اول به آخر سطر اول اشاره کنید). به سطر بعد برو (به اولین سؤال اشاره کنید).

بگویید: شروع کن. ثبت زمان را شروع کنید.

اگر کودک یکی از علائم را جا می گذارد یا اینکه فقط یکی از آنها را انجام می دهد (برای مثال: فقط ۳ را) بگویید: به ترتیب اینها را انجام بده و هیچکدام را خالی نگذار. به اولین علامتی که کودک جا گذاشته اشاره کنید و بگویید: حالا این را پر کن.

کمک دیگری نکنید جز اینکه در صورت لزوم به کودک یادآوری کنید تا هنگامی که گفته نشده به کار خود ادامه دهد.

در پایان ۱۲۰ ثانیه بگویید: خوب تمام

نمره گذاری

یک نمره به هر جواب صحیح تعلق می گیرد (هفت سؤال نمونه در نمره کودک منظور نخواهد شد). برای نمره گذاری پاسخ های کودک از برگه نمره گذاری استفاده کنید.

۱۱. حافظه ارقام

دو قسمت آزمون حافظه ارقام، یعنی ارقام به ترتیب مستقیم و معکوس جداگانه اجرا می شوند. حتی در صورت موفق نشدن در آزمون ارقام به ترتیب مستقیم، آزمون ارقام به ترتیب معکوس را اجرا کنید.

حافظه ارقام به ترتیب مستقیم

شروع: برای تمام کودکان با سؤال شماره ۱ شروع کنید.

خاتمه: پس از عدم موفقیت در هر دو آزمایش هر یک از سؤالات آزمایش خاتمه دهید.

دستور العمل

بگویید: من می خواهم چند عدد را برایت بخوانم. خوب گوش کن، بلافاصله بعد از این که من تمام کردم آن اعداد را به همان ترتیب که من گفتم تکرار کن.

ارقام را با سرعت یک رقم در ثانیه ادا کنید. صرفنظر از موفقیت یا عدم موفقیت کودک در آزمایش اول، آزمایش دوم را به او ارائه دهید.

نمره گذاری

به هر سؤال ۲، یک یا صفر نمره تعلق می گیرد.

اگر کودک هر دو آزمایش مستقیم و معکوس را درست انجام دهد ۲ نمره می گیرد.

در صورتی که یکی از آنها را درست انجام دهد یک نمره می گیرد.

اگر هیچکدام را درست انجام ندهد صفر می گیرد.

حافظه ارقام به ترتیب معکوس

شروع: برای تمام کودکان با سؤال ۱ شروع کنید.

خاتمه: پس از عدم موفقیت در هر دو سؤال، آزمایش را خاتمه دهید.

دستورالعمل: بگوئید: حالا چند عدد دیگر برایت می خوانم ولی این دفعه

وقتی عددی را تمام کردم تو آن را بطور برعکس برای من بگو. برای مثال

اگر من بگویم ۷-۲-۹ تو چه باید بگوئید؟ یک لحظه مکث کنید تا کودک

جواب دهد.

اگر جواب کودک صحیح باشد بگوئید: درست است و به سؤال ۱ پردازید.
 اما اگر کودک نتواند این مثال را درست انجام دهد به او بگوئید: باید بگویی
 ۹-۲-۷، من گفتم ۷-۲-۹، برای این که تو آن را برعکس بکنی باید بگویی
 ۹-۲-۷. حالا این عدد را امتحان کن. یادت باشد باید آن را برعکس بگویی:
 ۳-۶-۵.

صرفنظر از اینکه کودک مثال دوم را درست یا غلط جواب دهد به سؤال ۱
 پردازید. در مثال دوم یا سؤال های بعدی هیچ گونه کمکی به کودک نکنید.

نمره گذاری

به هر سؤال ۲، یک یا صفر نمره تعلق می گیرد.

اگر کودک هر دو آزمایش مستقیم و معکوس را درست انجام دهد ۲ نمره می گیرد.

در صورتی که یکی از آنها را درست انجام دهد یک نمره می گیرد.

اگر هیچکدام را درست انجام ندهد صفر می گیرد.

حداکثر نمره در این قسمت از آزمون: ۱۴ است.

۱۲. مازها

مواد مورد نیاز: کتابچه مازها، دو عدد مداد سرخ رنگ بدون پاک کن، یک عدد مداد مشکی برای آزماینده.

شروع

سن ۶-۷ سالگی و کودکان بزرگتر مظنون به عقب ماندگی ذهنی با ماز نمونه شروع کرده و پس از آن به ماز شماره ۱ پردازید.

برای سن ۸-۱۳ سالگی: با ماز ۴ شروع کنید (ماز نمونه لازم نیست).

اگر کودک ۸-۱۳ ساله در ماز ۴، نمره کامل (۳ امتیاز) بگیرد برای مازهای ۱ تا ۳ هم به او نمره کامل بدهید.

اگر کودک در ماز ۴، نمره ناقص ۱ یا ۲ امتیاز بگیرد، پیش از ادامه آزمون مازهای ۱ تا ۳ را هم به او بدهید.

اگر کودک در ماز ۴، صفر بگیرد، نخست طرز کار با ماز نمونه را به او نشان داده بعد مازهای ۱ تا ۳ را بدهید و سپس به بقیه آزمون پردازید.
خاتمه: پس از دو جواب غلط متوالی آزمون را خاتمه دهید.

دستورالعمل

باید سطحی کاملاً صاف برای ترسیم زیر دست کودک قرار داده شود. اگر میز صاف نباشد باید قطعه مقوای صافی روی آن قرار گیرد. در تمام طول آزمایش آزمایشنده باید نمونه‌ها را با یک مداد عادی نشان دهد و کودک با مداد قرمز کار کند. دو مداد قرمز در دسترس داشته باشید تا در صورت شکستن یکی در طول آزمایش از دیگری استفاده کند. کودک نباید مدادش را از روی کاغذ بلند کند بگوید: **یادت باشد نوک مداد باید روی کاغذ باشد.** با وجود این برای برداشتن مداد امتیازی کم نمی‌شود.

ثبت زمان برای هر ماز پس از ادای آخرین کلمه دستورالعمل مربوط به شروع می شود.

در آغاز هر ماز به تصویر پس یا دختری که در وسط ماز قرار گرفته اشاره کرده و بگوئید: حالا از این جا شروع کن و راه خروج را پیدا کن.

نمره گذاری

نمره گذاری هر ماز بر طبق یک سیستم نمره گذاری انجام می شود. اگر کودک ماز را در محدوده زمانی مشخص شده بدون هیچ اشتباه تمام کند نمره کامل نمی گیرد.

اگر کودکی ماز را در محدودهٔ زمانی مشخص تمام کند اما یک یا چند اشتباه داشته باشد. بخشی از نمره را دریافت خواهد کرد (به شرط اینکه تعداد اشتباهات او از حد مجاز تجاوز نکند). اگر تعداد اشتباهات از حد مجاز بیشتر باشد یا قادر به تمام کردن ماز در زمان مشخص نباشد یا اشتباه دیگری را مرتکب شود که نوعی عدم موفقیت محسوب شود، نمره ای به او تعلق نخواهد گرفت. جدول زیر سیستم نمره گذاری هر ماز را نشان می دهد.

نمره گناری ماژها

نمره							
ماژ	زمان هر	۵	۴	۳	۲	۱	۰
۱	۳۰"				بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه با یتر
۲	۳۰"				بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه با یتر
۳	۳۰"				بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه با یتر
۴	۳۰"			بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه	۳ اشبه با یتر
۵	۴۵"			بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه	۳ اشبه با یتر
۶	۶۰"		بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه	۳ اشبه	۴ اشبه با یتر
۷	۱۲۰"		بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه	۳ اشبه	۴ اشبه با یتر
۸	۱۲۰"	بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه	۳ اشبه	۴ اشبه	۵ اشبه با یتر
۹	۱۵۰"	بدون اشبه	۱ اشبه	۲ اشبه	۳ اشبه	۴ اشبه	۵ اشبه با یتر

اشتباه: یک نوع اشتباه فقط در نظر گرفته می شود و آن هم ورود به بن بست است. هر بار ورود به بن بست اشتباه جداگانه ای در نظر گرفته می شود اما حرکت در داخل بن بست یا ورود به شاخه های فرعی آن جزئی از همان اشتباه محسوب شده و نمره اضافی کم نخواهد شد. اما اگر کودک پس از ارتکاب اشتباه اول به مسیر صحیح برگردد و دوباره وارد همان بن بست شود، اشتباه دومی برای او منظور می شود. هر وقت مداد کودک بطور واضح وارد بن بست شده باشد نمره اشتباه منظور کنید. اما اگر ورود به بن بست به آسانی قابل تشخیص نباشد، اشتباه او را نادیده بگیرید.

توجه:

هر ماز باید در محدودهٔ زمانی تعیین شده تکمیل شود تا نمره بگیرد. در غیر این صورت صرفنظر از تعداد اشتباهات نمرهٔ آن صفر خواهد شد.